

GEMOTOTRISEERDE SNELHEIDSDUIVELS BREKEN WERELDRECORDS.

door Ivan VAN HYFTE

Van koning Leopold II is algemeen bekend dat hij een auto-freak was. Op de plannen van de Oostendse Koninklijke stallingen was plaats voorzien voor 36 paarden maar ook een "remise pour 6 automobiles".

Alhoewel hij aanvankelijk afkerig stond tegenover dit nieuw luidruchtig vehikel, kreeg hij vanaf 1896 een passie voor wat velen toen wist te begeisteren. Het nieuwe wonder, de automobiel, introduceerde hij aan het Belgische hof vanaf 1897. Leopold had maar liefst 10 wagens, ondermeer een Mercedes 100 PK, een Dion-Boutton en een Lorraine-Dietrich waarmee hij alleen of met zijn chauffeur (hij had er constant zeven in dienst) naar Wiesbaden, zijn domeinen in de Ardennen, Parijs of de Côte d'Azur reed. Deze laatsten waren beducht voor lekke banden of motorpech want dan schold de koning hen onbeheerst de huid vol. In 1902 kocht hij ook nog een coupé Panhard-Levassor (1), die door D'leteren van koetswerk werd voorzien.

Nog merkwaardiger is dat zelfs de auto iets te maken heeft met zijn Congo. Is het toevallig dat, voor wat we nu onze autowegen noemen, hij een andere naam bedacht, "Allées du Congo? (2). Aangezien auto's op rubberbanden rijden, had hij als gewiekst zakenman al vlug door dat ze zijn grootste afzetmarkt zouden vormen voor zijn Congolees rubber. Hij bemoeide zich zelfs met de constructie van auto's. In het begin stapte men achteraan in; Leopold wil 2 zijdeuren voor de passagiers. Panhard gaat op zijn voorstel in en het nieuwe type wordt veel betekenend "Double Pahiton, roi des Belges" genoemd.

Ongetwijfeld moet hij de Brusselse industrieel van Hongaarse afkomst, Constant JENATZKY (3), gekend hebben. Die hield zich bezig met de fabricage van rubberproducten, met name banden. Zijn zoon Camille, bijgenaamd de "Rode Duivel", omwille van zijn rosse baard, was een beroemd autocoureur die in het Franse Achères maar liefst driemaal het wereldsnelheidsrecord verbeterde, nadat hij in ditzelfde jaar 1899 (4) de magische grens van 100 km/uur had doorbroken. Het was de tijd dat Oostende met allerlei manifestaties uitgroeide tot het centrum van de autosport (5).

Niet minder dan 4 wereldrecords sneuvelden in Oostende:

- 17 juli 1903: Arthur DURAY - 134,32 KM/u
- 25 mei 1904: Pierre de CATERS - 156,50 KM /u
- 21 juli 1904: Louis RIGOLY - 166,66 KM/u
- 13 november 1904: Paul BARAS - 168,22 KM/u

Die fenomenale snelheden die de tijdopnemers noteerden, waren echt futuristisch. JENANTZKY's aerodynamische "torpedo" was een elektrisch aangedreven obusvormige wagen van 4 meter lang, uitgerust met MICHELIN-luchtbanden. Risicovol spektakel verzekerd in Oostende. Lees maar de Saison d'Ostende van 12-09-1909, p. 5 er op na: "...Des courses automobiles, ayant lieu le long de la Chaussée de Nieuport et de la Chaussée de Thourout, le Bourgmestre avertit la population qu'il y a grand danger, vu la vitesse des automobiles de circuler sur les dites chaussées. Il prie le public d'être très prudent et de suivre strictement les indications des autorités..."

Old timer-kenner Roland PIERLOOT vermoedt dat de wedstrijden gereden werden op de geasfalteerde Koninklijke Baan (afgewerkt in 1905), langs het kanaal van Nieuwpoort tot Snaaskerke-brug of vanaf dit laatste punt tot Oostende. Wat strand of hippodroom betreft heb ik sterke twijfels.

VERWIJZINGEN

- (1) Emile LEVASSOR ° Marolles-en-Hurepoix 1843 - + id. 1897. Frans ingenieur en industriël. Als vennoot van René PANHARD (1886) begon hij in Frankrijk met de productie van automobielmotoren.
René PANHARD ° Parijs 1841; + La Bourboule 1908. Frans automobielconstructeur. Stichtte de maatschappij Panhard-Levassor die in 1891 de eerste automobiel op de markt bracht met een benzinemotor.
 - (2) Lucas CATHERINE, Bouwen met zwart geld: de grootheidswaanzin van Leopold II, (Uitgeverij Houtekiet 2002) p. 167. Het boek is weliswaar niet altijd historisch betrouwbaar.
 - (3) Camille JENATZKY °Schaarbeek, 04-11-1868.
 - (4) 1899 was ook het jaar dat Leonce GIRARDOT en Louis RENAULT in de voiturette-klasse de race Parijs-Oostende wonnen.
 - (5) zie R. PIERLOOT "Mercedes Benz en Oostende" De Plate, XXIII, 1994, p. 99.
Op 15-07-1909 brengt een journalist van Le Carillon volgend sfeerbeeld; "... Dès 8 heures, les rues, boulevards et avenues étaient sillonnées de nombreuses machines. Les moteurs grondaient; vers le ciel montaient de vapeurs bleues, les mécaniciens trépignaient, tandis que cornets et sirènes se livraient à une cacophonie des plus pittoresques..."
-

INDEX 2009

Traditiegetrouw publiceert "De Plate" voor de geïnteresseerde lezers een inhoudstafel & indices op het voorbije jaar.

U kunt ze bestellen door € 3,75 te storten op rekening 380-0096662-24 van De Plate met de vermelding "Index 2009".

De index verschijnt in de loop van de maand april of mei.